

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๕ โรงเรียน มีนักเรียนรวมกันทั้งสิ้น ๑,๓๐๐ คน ข้อมูลจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจาก ฝ่ายทะเบียนและวัดผลของแต่ละโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตาราง R.V. (Krejcie) DW. Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ซึ่งต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๕๓ คน จากนั้นทำการเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งจะทำให้การสุ่มจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖ เพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่ทำการศึกษา ดังตารางที่ ๓.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	จำนวนประชากรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
วัดประยุรวงศ์	๒๕๐	๕๓
วัดดาวคะนอง	๒๕๐	๕๓
วัดกระจัดพินิจ	๒๗๐	๖๒
วัดวิเศษการ	๒๓๐	๕๓
วัดกัลยาณ	๓๐๐	๖๘
รวม	๑,๓๐๐	๒๕๓

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน แบ่งแบบสอบถามเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

๑. คุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถาม และ โครงร่างวิทยานิพนธ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคุณธรรม ๕ ท่านพิจารณาความสอดคล้อง ความครอบคลุมของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คำนึงถึงสัมพัทธ์ ความเหมาะสมทางด้านภาษาของข้อคำถาม แล้วนำมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าที่ได้คุณภาพตรงตามเกณฑ์ คือ มีค่าอยู่ระหว่าง ๐.๘ – ๑.๐ หลังจากนั้นพิจารณาปรับข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และพัฒนารูปแบบของเครื่องมือเพื่อให้เหมาะสมในการใช้ เข้าใจง่ายและสะดวกในการตอบ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

๒. คุณภาพด้านความเที่ยง(Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๓๐ คน ตอบแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามมาประเมินค่า โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Cronbach's Alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับประถมศึกษา เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ดังนี้

๑) ด้านเนื้อหาและหลักสูตร	ค่าความเที่ยง	๐.๖๗๕
๒) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ค่าความเที่ยง	๐.๗๖๕
๓) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน	ค่าความเที่ยง	๐.๗๘๘
๔) ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ค่าความเที่ยง	๐.๗๐๐
๕) ด้านการจัดกิจกรรมเสริม	ค่าความเที่ยง	๐.๘๑๖
๖) ด้านวัดและประเมินผล	ค่าความเที่ยง	๐.๘๗๖

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๓.๓.๑ การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ทำการศึกษาแนวคิดหลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หลังจากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้ประมวลและสรุปเนื้อหาสาระสำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา จัดทำเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

๓.๓.๒ ติดต่อผู้ประสานงาน กับโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อทำการแจกแบบสอบถาม แล้วติดตามรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้ข้อมูลกลับมาจำนวน ๒๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติดังนี้

ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที่ t-test และ F-test โดยมีเกณฑ์แปลผลดังต่อไปนี้

๕ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มากที่สุด

๔ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มาก

๓ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ปานกลาง

๒ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อย

๑ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

เกณฑ์ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล ดังต่อไปนี้

๔.๕๐ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ได้ปฏิบัติตามมากที่สุด

๓.๕๐ – ๔.๔๕ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ได้ปฏิบัติตามมาก

๒.๕๐ – ๓.๔๕ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ได้ปฏิบัติตามปานกลาง

๑.๕๐ – ๒.๔๕ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ได้ปฏิบัติตามน้อย

๑.๐๐ – ๑.๔๕ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ได้ปฏิบัติตามน้อยที่สุด

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ค่าร้อยละ (Percentage) จากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการเปรียบเทียบ}}{\text{จำนวนเต็ม}} \times ๑๐๐$$

๒) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
ของคะแนน

n แทน จำนวนข้อมูลตัวอย่าง

๓) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

$$S = \frac{\sqrt{n\sum fx^2 - (fx)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน ข้อมูลทั้งหมด

$\sum fx$ แทน ผลรวมทั้งหมดความถี่คูณคะแนน

๔) การเปรียบเทียบกรณีกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน ว่ามีความแปรปรวนของประชากร จากค่าทดสอบที (t-test)

$$t = \frac{\sum D}{\frac{\sqrt{n \sum D^2 - \sum D^2}}{n-1}}$$

เมื่อ	t	แทน	อำนาจการจำแนก
	X	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ๑
	X	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ๒
	S ²	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง ๑
	S ²	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง ๒
	n, n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๑ และกลุ่มตัวอย่าง ๒

๕) การคำนวณหาค่าความสอดคล้องดัชนี ระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ (ItemObjective Congruence Index = IOC) โดยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่า เหมาะสม (+ ๑) ไม่เหมาะสม (-๑) และไม่แน่ใจ (๐) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้อง
R	คือ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
$\sum R$	คือ	ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
N	คือ	จำนวน